

TOTUM FAKTUM

Dolldog Karácsont

words!

ITKE

A TARTALOMBÓL

Hallgatói levél.....	2.old.
Juhász Ferenc-Mária/vers/.....	3.old.
Péczeli József-Szép karácsony este ...	4.old.
Vigh Attila II/e. Gondolat a novellához	7.old.
Skultéti József II/c. Kirekesztettek..	8.old.
Nagy Gabriella II/c. "Hrabal halála".	10.old.
Iskolán kívüli beszélgetés-	
Antal György filozófia tanárral.....	11.old.
Antal György-Szofisztika.....	16.old.
Balázs Eszter II/c.-Alkotárs.....	17.old.
Rajnai Attila II/c. November /vers/...	18.old.
Fülöp Tamás II/c.-részlet egy	
T.D.A.-szakdolgozatból.....	19.old.
Rajnai Attila II/c. Utilapu.....	21.old.
Hajdú Gábor..Önemésztő /vers/.....	23.old.
Mi történt a jövő héten?.....	24.old.
Balogh Péter II/d.-Rejtvényoldal.....	25.old.
Szerkesztőségi oldal.....	utolsó..old.

TOULFAKUM

JTH Diáklapja
12. évf. 3. sz.

Felelős kiadó: Dr. Nagy József
főszerkesztő

Felelős szerkesztő:
Wirth Lajos

A szerkesztőség tagjai:

Nagy Gabika, Pirót Agnes, Hajdú Gábor, Rajnai Attila
Lapn.: sz.: III/isk/I4I/820/I988.

Tisztelt főigazgató úr, tanáraink!

Sajnos visszavonhatatlanul közeleg a tandíjfizetés bevezetése. Ez az újabb próbatétel, megfontoltabb gondolkodásra sarkal bennünket a vállalt áldozatért kapott tudás értékét illetően és annak pontosításának tökéletesítésének az érdekében.

Mérlegelve a jövő elhelyezkedési esélyeit, a segítségüket kérjük!

Szeretnénk, ha lehetőségeink kurzusokkal, tanfolyamokkal bővílnének, ha szorosabb együttműködés jönne létre, - a továbbtanulás és a pályamódosítás esélyéért - más tanintézetekkel, egyetemekkel.

Azért kérjük még időben Önöket, legyen lehetőségük mérlegelni ezirányú problémáinkat és hozzásegíteni bennünket a változás lehetőségeihez, hogy ne kelljen a rendelet után egy kapkodó, elmaradt oktatásért is fizetnünk.

Jászberény, 1992. november 24.

Tisztelettel:

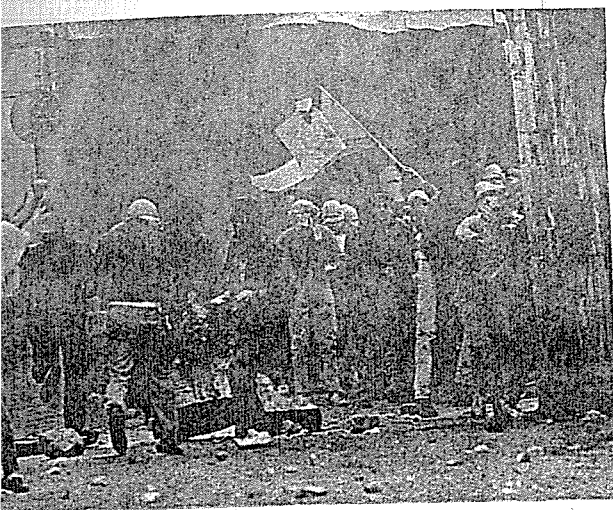
Szekeres Péter

Rajnai Attila

Mária

Mint hasas tehénke, együgyűen
bámul és álldogál a réten,
az ég alján az ezüsthajú
hold apadni készül éppen,
apadni készülnek a tengerek.
Eszébe jut a sok gyerek,
akik a szobába zárva bögnének,
az ablakrács kockáin kidugják
fejüket és leskelődnek,
pillájuk vérekes rózsaszírom.
Lassan elindul, hallgat,
mint hasas tehénke rózsaszín
hátulját ringatva ballag,
fölötte sziporkáznak a csillagok.
Szive szörnyű hangosan dobog,
de ezt maga sem érti,
megáll, magára néz: belülről
apró lábak rúgásait érzi.

SZÉP KARÁCSONY ESTE

A jéges északi szél vadul járta szilaj táncát. Eszeveszetten ugrált, toporzékolt. Közbe-közbe nagyokat rikkantott. A tél könnyű hóruháját jobbra-balra csapva libegtette, forgatta. Majd mámorában feldühödve tépni, szaggatni kezdte. Feldobott belőle egy-csomót a magasba. Szétszórta. Aztán nagy hirtelen osszenvalábolva egy ölrevalót, siró, jajgató füttyszóval végig septe a pusztán...

Az egyik hóbefulladt rozoga tanya fütetlen szobájában egy kis család összehúzódva, némán hallgatta a tél didergető muzsikáját. A bonyakemence kuckójában két kis gyermek kucorgott az anyjuk mellett. Az ember az asztalnál ült. Két tenyerébe temetett fejjel. Előtte egy csorba cseréptál. Abban nyolc-tíz hajába főtt burgonya. Az asszony tette ada:

- Egyen kend!

Az ember nem mozdult. Nem hallotta a kínálást, nem látta az ételt. Kinn járt a hóborította mezőn. Azaz hogy nem volt az hóval borítva. A nap sütött. Meleg sugarai pattogtatták a fák rügyeit, bontogatták a burokba zárt gyenge leveleket s vápíp simogatva a föld hátát, kicsókolták az életet a fekete hantok alól.

Mi minden szép ígéretet is mutatott a tavasz?! Tele hombárt, tele csúrt. Sok-sok örömet, boldogságot, megelégedést. Olyan volt a május, hogy kívánni se lehetett különbet. A föld öltöz-ködött. Napról-napra szebb és szebb ruhákat vett magára.

Már-már ugy cifrázkodott, hogy kápráztatta a szemet... Aztán jött egy csunva fekete felhő. Mintha kapával szaggatták volna. Mikor az ég kárpitján földuródott, beleremegett az ember lelke. Miliesz ebből? Olyan tarajai voltak, mint a sárkány-kivónak. De még ráemlékezni se jó. Letarolt mindent. Olyan volt az erész határ, mint a koldusnak a szeméten szedett rongvos ruhája... A jég elvert mindent. Örömet, boldogságot. A napi betevőt, ruhát, téli fűtőt, a két kis gyermek iskolakönyveit... S most itt a karácsony este. Még pár óra s itt van. Ugy számították a tavaszon, hogy ezévben már igazi karácsonyfát állítsanak a gyerekeknek. Arany diókkal, ezüst csillagokkal. Alatta hajás baba Juliskának, képes könyv a Péterkének... Az asszonynak bársonyból való cipő... Az asztalon ünnepi étel, bor, kalács...

Tenyerével végig simította a homlokát.

- Burgonya... - motyogta, amint maga elé nézett.

De mindjárt azt is hozzágondolta, hogy még ezért is "hála Istennek", mert hátha ez se volna? Így is csoda lesz, ha kibírják ujja. Szerencse, hogy gazdája megtartotta továbbra is tanyásának, mert az esetben, ha fölmond neki, még az se volna, ahol az ilyen idő elől, mint ez a mostani, elhúzódhatnának...

Az asszony újra odaszólt az embernek:

- Egyen kend!

Az ember megbiccentette a fejét s kivett a tányérból egy burgonyát. Beleharapott...

Amikor a másodikat fogyasztotta, hirtelen hátrafordult az asszonyhoz:

- Hallod?... Mintha dudáltak volna...

- A szél... - mondta az asszony.

Az ember megrázta a fejét:

- Duda vagy túlők...

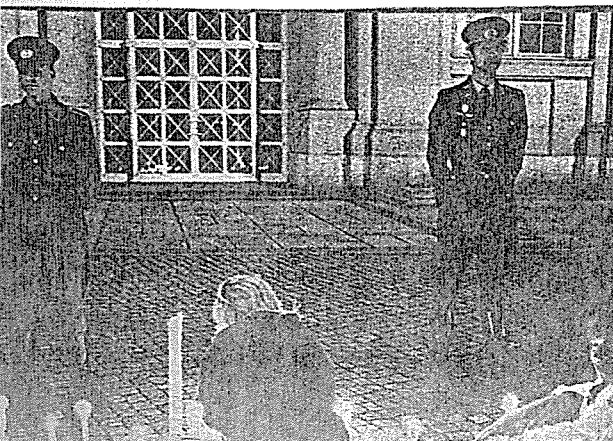
De ekkor már kopogtak is az ajtón.

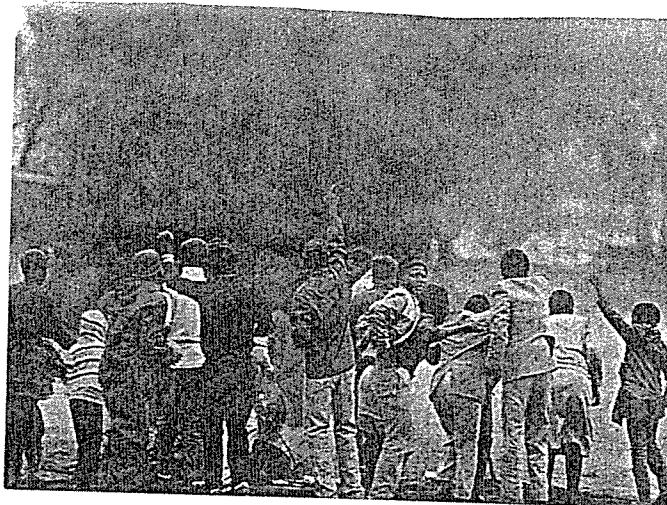
- Szabad! - vetette oda az ember s felállt az asztal mellől.

Az ajtót egy bőrkabátos ember nyitotta ki.

- Ágyon Isten - köszönt.

A tanyaiak fogadták a jókívánságot. Az asszony, meg a gyerekek húzódozva, félve. Az ember azonban mindjárt tudta, hogy a

- Kilyukadt az autónk egyik kereke s bedültünk az árokba. A gazdám, meg a felesége bejönne az időre, amíg rendbe tesszem a kocsit. Csak "rémes" az idő... Aztán ha maga is segítene... Nem kívánjuk ércsek úgy!

De már akkor ott volt a sofőr gazdája, meg a felesége. Szé-
főhárhaju öregúr, asszony. Drága bundákba takarózva...

- Tessék, tessék! - invitálta őket az asszony. -
Igaz, hogy mi csak így szépenyesen, de ami tőlünk telik, jó
szívvvel...

S törölte kötőjével a széket, az asztalt, miközben odaszólt
az embernek:

- Kérek meg segítsen...

Az ember, meg a sofőr kimentek. A vendégek leültek az asz-
tal mellé...

A gyerekek kíváncsiskodva dugták ki szőszke fejüket a kuc-
kóból. Tágránvilt szemmel bámulták az idegeneket...

Az öregúr levette a bundáját. A szék karjára igazította.

- Ugy-e, alkalmatlanok vagyunk? - indította meg a szót a
vendégasszony.

- A világra se! Hogy tetszik azt gondolni?

Majd egy kis mentetődéssel azt mondta, hogyna tudták vol-
na, hogy vendégeik lesznek, jobban befűt, mert még van egy kis
maradék kőrő-izék... De hát spórolni kell a tűzrevalóval is...
Az idén nem termett semmi. Mindent elvert a jég! Az ő komen-
ciójukat is! A feles, a harmados tengerit, buzát... Később el-
mondta, hogy ezt a mai szent karácsonyestét se így számították
Végre hozzátette:

- Majd jövőre...talán. Ha az Isten ránk is gondol...

- Mi is karácsonyestére igyekeztünk a lányunkhoz - mondta a
vendégasszony. - De már legfőlebb ha éjszakára érhetünk oda.
A kisunokáknak vittünk volna egyetnást...

- Ez lesz az első karácsonyest - ingatta meg ősz fejét az
öregúr - mellet nem tölthetünk együtt...

- Nem baj - nézett szemébe mosolyogva a felesége. -Itt tölt-
jük. Itt is van két kis gyerek. Egy kis fiu, egy kis leány...
Ugy-e szoktak karácsonyfát állítani?-fordult az asszonyhoz.

- Akartunk... azaz... eddig csak azt a nagy muskátli álli-
tottuk az asztalra, amelyik ott van az ablakban.. Még lánykorom
ból van egy szép rózsafüzérem színes papirosból, azt akasztottu-
rá, aztán közrefortuk a két gyereket s elénekeltük a "Mennyből
az angyal"-t... Kétszer, háromszor is.. Hát majd most is...
A gyerekek már alig várják...

A vendégek valami szokatlanul meleg bizsergést éreztek a be-
széd alatt... Hát ilyen igen egyszerű karácsonyest is van a
világon? Egy cserép muskátli rózsafüzérrel...s egy ének. Más
semmi.

Összenéztek... s egyet gondoltak

Az öregúr fölállt s csak annyit mondott:

- Behozom...

S már ment is kifelé.

- Lehette a konvhnán egy kis vizet forralni? - kérdezte a vendég-
asszony. - Teafüvet, cukrot hoz be az uram...

Hogyne, hogyne! Mindjárt begyujtok!

S kisietett.

S kisfiu, meg a kislány leugrítottak a kuckóból.

- Maradjatok! - hesseregette őket vissza az anyjuk.

- A néni nem bánt benneteket!

- Hogy bántanám?... Gyertek ide!

A két gyerek a nyájasan adott szóra odabátortalankodott a "né-
ni" -hez, ki fejsimogatva kérdezgette, vallatgatva őket:

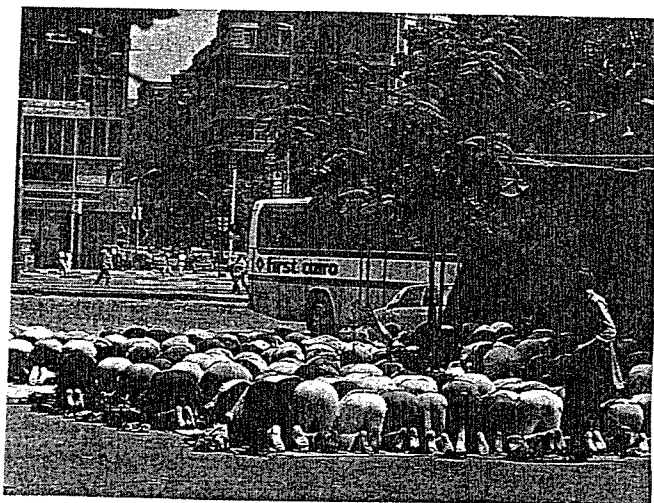
Hízen ti már -csodálkozott - iskolások vagytok. Első osztály...
Juliska is, Péterke is.. Jövőre már olvasni is tudtok!

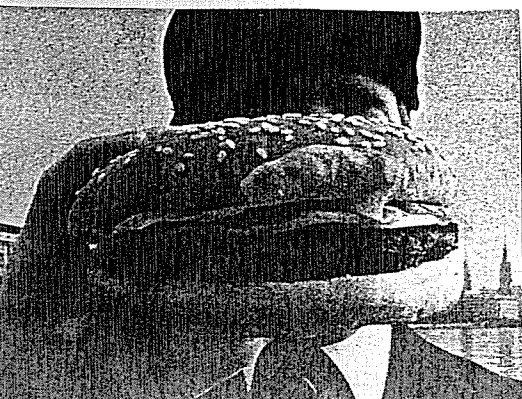
- Már most is! - feszítette kis mellét Péterke.

- Én jobban! - trófolta le ikerbátyját a Juliska.

S mire az öregúr visszajött, a két kis gyerek már ott ült a
fakanapén a felesége mellett s csacsogták a pár hónapos iskolai
élményeiket...

A nagy bőrdőngyinyilt...

A gyerekek szeme, szája tátva maradt. Soha nem látott drágaságok voltak a bőröndben... Köztük egy nagy képes könyv, meg egy nevetőszemű hajás baba.

Majdnem akkora, hogy iskolába járhatna...

A fehérhaju öregur leemelte az ablak pereméről a nagy muskátlit s az asztal közepére helyezte. Aztán egymás után szedte ki a bőröndből a sok-sok kincset: cukrot, csokoládét, szalámit, sajtot, képeskönyvet, nagy babát s odatette a muskátli alá. Az asztal szélét körülrakta színes kis gyertyákkal. Meggyújtotta... Az asszony még valamit sugott a férjének, mire az kivette a tárcáját s egy nagyobb bankót a muskátli ágai közé tett.

A két gyerek nem tudott szólani, csak nézte az asztalra helyezett drágaságokat. Péterke leginkább is a nagy képeskönyvet, Juliska meg a hajás babát.

Odaki a sofőr megvonkódta a dudát. Háromszor egymás után, amivel jelentette, hogy az autó rendben van.

A szoba ajtaja kinyílt. Az ember akart belépni rajta, de a küszöbön visszatorpant.

- Gvere há! - szólt hátra az asszonynak, ki a tűzhely körül forgolódott.

- Mi az ?...

- Nizd ! - mutatott be a szobába... az asztalra.

Az asszony összecsapta a két tenyerét:

- Uram ! Istenem !

S könny buggyant ki a szemén...

A vendépek utrakészen az ajtó felé indultak...

- Na, jöjjenek be - mondta az őszhaju öregur - Mi megyünk...

- S az ott? - kérdezte az asszony.

- A maguké... Jézuska hozta az alatt, amig maguk odakinn dolgoztak.

Az ember lassan, meg-megállva lépegetett az asztal felé.

Nyomában az asszony.

A két gyerek leszállt a fakanapéról. Péterke az apja kezét,

Juliska meg az anyját fogta meg.

Álltak az asztal körül szótlánul s nézték a csodát.

Mert csoda volt az. Annyi sok finom élnivaló, drága ajándék s pénz. Éppesen ujig eltartó gondtalan élet.

Való ez vagy csak álom?...

Péterke hol az apjára, hol meg az anyjára nézett.

Kezdik-e már az éneket? Hogy hiába várta, vékony kis cérna hangján ő kezdte el:

" Mennyből az angyal..."

Juliska azonnal segítette neki:

" Lejött hozzátok..."

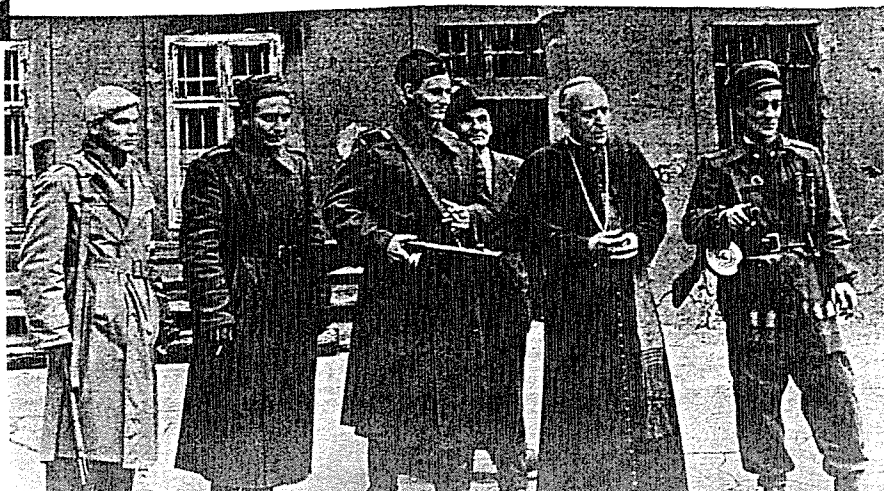
Aztán az édesanyjuk lágy hangja is belevegült az énekbe, majd kisvártatva az édesapjuké is...

"...Hogy Betlehembe sietve, menve, lássátok!"

Míg az ének szállt-szállt föl az ég azurja felé, az alatt a vendépek csendesen behúzták maguk mögött az ajtót...

Amikor az autó elroborott velük, az őszhaju asszony ráhajolt az ura vállára s boldogan suttozta:

- Ilven szép karácsonyesténk még sohasem volt !

Minden évben eljön az ez időszak , mikor kiemelt hangsúly
beszélünk olvasvalamiről, amit igazában nem is tudunk sz
vakban elmondani. Így karácsony tájékán mindenki a szeretet
ről, a békéről, a családról szónokol, mintha a szeretet kiz
rólag ehhez az -egvébként igazán szép - ünnephez kapcsoló
na. Időnként az az érzése támad az embernek, hogy tulzásba
viszik a dolgot, s ahelyett, hogy tennék a szeretet - mert
ezt igenis tenni kell - csak szavalnak róla.
Persze az is valami, ha az emberek legalább az év ezen idő-
szakában megpróbálnak e gondolat jegyében cselekedni.
Ugyanakkor a szeretet olyasvalami, amit nem lehet ráeről-
tetni valakire csak azért, mert karácsony van.

Sok mindent leírtak már a szeretetről, s ahhoz, hogy valam
ujat, valami mást adjon át az ember társainak, sajnos hiány
a jelkészletünk. Ha valaki igazán meg akarja érteni, mi is
tulajdonképpen a szeretet, nem kerülheti el azt a valakit,
aki a keresztények számára maga a tökéletes szeretet, vagyis
Isten.

Bizonyára sokakban felmerül egyfajta félelem, ha meghalljá
ezt a szót. Semmiképpen nem ezt célozta meg ez a kijelentés
Itt tulajdonképpen arról van szó, hogy a szeretetnek két
véglete van: az önző és az önfeláldozó szeretet.

Az önzésről mindannyiunknak van élménye. Isten viszont épp
az önfeláldozó szeretet képviseli számunkra .

Őt köszöntjük a karácsonykor megszülető kisgyermekben, és
ezt a kisgyermeket találjuk három évtizeddel később kinok
között a keresztfán is.

Ha kihagvom az életemből ezt az önfeláldozó szeretetet, akk
aligha fogom felfedezni saját önzésemet.

Igy születhetnek üres szavak , csalóka érzések a szeretet
ről.

Életünk tétje , hogy melyik szeretet győzedelmeskedik a sz
vünkben. Soha ne feledjük Isten már megmutatta, hogy mellet
tünk áll.

Kirekesztettek

Azt a sajnálatos és szomorú ténytet mindenki ismeri, miszerint a nyáron szépen kirámolták a kolit. Ma már se CD, se Tv, se mikrohullámú, se videó, és még ki tudja mi nincs. Mindenki tisztában lehet azzal is, hogy az előbb említett épület betöltötte egy átjáróház, de mondhatni azt, egy menedékház szerepét. A nem kollégista, de ami még elszomorítóbb, nem főiskolás személyek töltötték ott hivatlanul az éjszakáikat, vagy lopták ott a napot /is/. A helyzet tartathatlanná vált, változtatni, pontosabban szigorítani kellett. Megtörtént.

Amíg az említett időszak szabályai különbséget tettek idegen és nem kollégista főiskolás közt, addig ma erről nem feledkeztek.

Be kell vallanom, minden új határozat ez ügyben tökéletes, de csak az idegenekre nézve. Ennél fogva teljesen feleslegesnek, és szinte sértőnek érzem a nem kollégista főiskolások tekintetében. Például az a tény, hogy nekünk is le kell hivatni azt a személyt akihez jöttünk. Nem látom értelmét. Amíg a nem főiskolás vendéget csak a vendéglátóján keresztül lehet számonkérni ha el nem fogadhatóan viselkedett, hisz lehet, hogy többet nem is látjuk, addig egy főiskolás bármikor "elővehető" hasonló esetben. Elég lenne, ha csak a nevét írná be a listára a diákigazolványa felmutatásával igazolva személyét. Miért kell még valakit lehivatni? Lehet, hogy csak Tv-t nézni menne be, és nem látogatóba az illető. Az persze érvényes lenne rá nézve is, hogy 23 órakor el kell hagynia az épületet, de azt is elképzelhetőnek tartom, hogy ezt 24 óráig bővítsék, hisz a nap neki is addig tart.

Nem egyszer volt rá példa, hogy egy másfél perces ügyet a sok és feleslegesen lassú adminisztráció miatt 15-20 perc alatt lehetett elintézni.

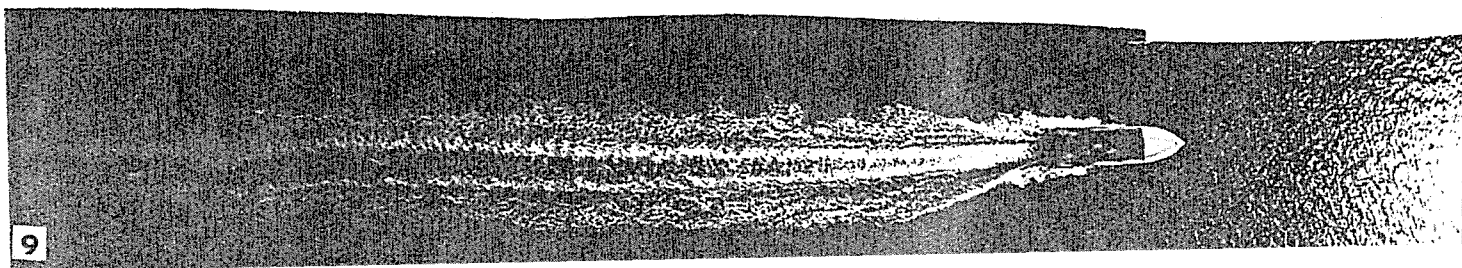
De ami a cikk megírására késztetett, az többek közt nemcsak az a tény volt. Pár héttel ezelőtt történt a következő eset, bevallom nem velem, nekem csak elmesélték.

A tornaterem kulcsát szerették volna elkérni. Mivel nem kollégisták, így nem kaphatták meg. Egyszerűen csak tornázni szerettek volna. Persze ehhez is kezesre volt szükségük. Hát miféle dolog ez? Természetesen rosszul esett nekik is, és általuk nekem is. Azt hiszem mindenki aki csak tehetette beadta a kérelmét a kollégiumi felvétele ügyében. Az érthető és el nem ítélnélhető, hogy nem tudtak mindenkit felvenni. De ezzel el is estek minden főiskolást /nem kollégistát is/ érintő segítségtől? Gondolok itt például a tornateremre. Csak azért nem használhatja a zongoraszobát, mert egyedüli gyerek, esetleg mert közel lakik, vagy mert a szülei többet keresnek? Ez nem igazságos.

Azt hiszem a kolin belülről könnyű egy ilyen, picit meggondolatlan határozatot hozni. De nem hogy könnyű, veszélyes is, hisz ha a következő félévben ők kerülnek az utcára, akkor fogják csak igazán érezni ennek hátrányát.

Ugy tartják, hogy akkor lesznek programjaink, ha mi magunk megszervezzük őket. Jogos! De hogyan szervezzünk bármit, ha nem mehetünk be szabadon oda, ahol szerveznénk? És fordítva: Hogyan vegyek részt egy rendezvényen, ha nem tudok egyszerűen oda bemenni?

Azt hiszem, nyugodtan érezhetjük kirekesztettnek magunkat. Kivánom, hogy egy "határozathozó" KOB-osnak ne legyen ilyen érzése, és éppen ezért kérem őket üljenek össze újra, és vegyék figyelembe, hogy mi is főiskolások vagyunk, változtassanak a rendeleteiken. Mondjuk az újság megjelenése utáni két héten belül. Azt hiszem ennyi elegendő lehet.

" Hrabal halála "

Sokat gondolkodtam a halálon. Hrabalt olvasva most újra a fejemben jár. Már az őskorban különválasztották a földi világot a szellemek világától. Az utóbbiba tartoztak az emberi ésszel föl nem fogható jelenségek. A világnak ezt a részét már abban az időben is a rejtély, a babona s ebből következően a félelem övezte. Úgy tartották, hogy halottaik lelke is ebbe - a számukra ismeretlen s idegen - régióba kerül.

Előfordult, hogy emberek erőszakos halállal távoztak az élők sorából. Így, félve attól, hogy a halott szelleme visszajár, levágták, majd később megkötözték annak kezét-lábát.

Az említettek miatt alakulhattak ki mai temetkezési szokásaink. A sírt egy kőlappal borítjuk le, mely - bízunk benne - van olyan súlyos, hogy a halott szellemének erejét is meghaladja. De miért félünk a haláltól?

A halál gyakran váratlanul érkezik. Korábban mint, hogy elvégeztük volna földi dolgainkat, lezárván ezzel életünket. Lezárni életünket?

A jó és a rossz, a szép és a csúnya, a felmenő és a lemenő, az élet és a halál összetartozó fogalmak. "... az ördög is isten estáblischmen-jéből való." - írja Déry.

Ugyanakkor meg is határozzák egymást: " az élet fénye a tűzből, a tűz pedig a fa halálából születik, ... ".

Ezért mondhatjuk, hogy a halál az élet része.

A fentiekre a cseheket említeném példaként.

Halottaikat vékony földréteggel takarják le.

Halottam olyan esetről, mikor a halottasmenet egy kocsmá bejárata előtt hagyva a halottas kocsit, betért oda.

S még egy példa igazolásul, hogy ez a nép nemcsak gondolatvilágában, de mindennapjában is együtt él halottaival :

" egyszer nyáron, mikor a karalábét kapálta, a bácsinak eszébe jutott a húga, az én anyám, hogy borzasztóan szerette a karalábét, fogta hát az urnát, és egy konzervnyitóval kinyitotta, és anyu hamvaival szórta be azoknak a karalábéknak az ágyását, melyeket később megettünk. "

Ezért írhatja Hrabal a halálról könnyed gyönyörűséggel :

"... az élet lényege a halálról való kérdezősködés, hogy miként viselkedem majd, ha ütött az órák, hogy valójában a halál, de nem is, inkább az önmagamtól való kérdezősködés nem más, mint a végtelenség és örökkévalóság látószögéből folytatott beszéd, hogy a halál megoldása már a szépben és a szépről való gondolkodásnak a kezdete, mert az amúgy is idő előtti eltávozással véget érő utunk értelmetlensége felett érzett gyönyör, az önnön pusztulásunknak élménye és élvezete keserűséggel, tehát szépséggel tölti el az embert.

Szeretnék nyújtani Neked
Valamit egy végtelen mozdulatban
egészen,- egészen az
érintésig....

Antal Gy. A Szabadságról

Iskolán kívüli beszélgetés Antal György filozófia tanárral

Tanár úr, hogy érzi magát egy filozófus a századforduló vége felé?

-Én ezt simán ki tudom fejteni, jól érzem magam, és ez nem egy sablon kérdésre adott sablon válasz, mert azt csinálom amit szeretnék, akkor is, hogyha egy csomó dolog, a körülmények, azt mutatják mintha nem azt csinálnám és nem kedvező körülményeket implikálnak, de nem így van. Azt azért megpróbálom visszautasítani, hogy én filozófus vagyok. Ha majd egyszer eljutok oda, hogy az legyek, akkor boldog leszek. Ezalatt azt értem, hogy mindvégig ez irányban találtam meg az életem célját, eljutni a lehetőségek szerinti bölcsességig. Mert aki filozófiával foglalkozik, olyan emberek intimitásába jut be a gondolatain keresztül, amihez nem veszi mindenki a fáradságot, akkor is mikor olvasom őket és akkor is mikor keresztül küzdöm magam egy valamikor megtörtént küzdelem, csodálatos érzés tölt el, olyan akár a tanítás, szenzációs dolog. Igaz kevés a sikerélményem, de sosem csüggedem el, mert egy-két hallgatóért is érdemes tanítani.

Szándékosan nem tettem oda a kérdésben, hogy Magyarországon. Van ennek jelentősége, vagy teljesen mindegy, hol vagyunk?

Számomra nincs jelentősége, mert nem tudom megítélni, mi lenne máshol, hisz mindenféle teóriákat fölállíthatnék, hogy érezném magamat Amerikában, Németországban, de Magyarországon is tudnék alternatívákat, amilyen filozófus életpályákat ismerek, kik többgenerációs kimunkáláson keresztül, olyan előfeltételekkel indultak, melyek nekem nem adatottak meg.

Én úgy érzem az iskola, a szülő lehet mellékes dolog is, hisz lehetne rosszabb, mert amit nagyon akarunk, azt valójába el is érhetjük.

-Tudod az a lényeg kihez szól az ember, mert tisztában vagyok azzal, ha szólok valakihez, bennem van az a késztetés, mintha ne szólnék hozzá, szóljak, de mégse szóljak, ez a tanítás legnehezebb része, hogy megadjam mit csináljon, meg mégse.

Ilyen értelemben léteznek-e tanítók, ha úgy is magunknak kell megélnünk a tévedéseinket és egy erős erkölcsi alaphoz a tanárok csak mankók.

-Én, nem ezt a szimbólumot használnám, mert csak szimbólumot használhatok. A hajósnak, ki el szeretne jutni valahová, egyetlen segédeszköze az iránytű, mi mást nem tud, önmagában csinál valamit, aminek a másik szempontjából valójában semmi értelme sincs, valamit mutat, nem tartalmat, irányt.

Tanár úr, mit jelent ma magyarnak lenni?

-Erre nincs, és nem is lehetséges egyetemes válasz. Minden korszakban más volt. Mert vagy azok ellen vagy azok mellett, vagy éppen szemben velük, esetleg éppen együtt, tehát mindig vannak aktuális hangjai és felhangjai is. Valójában a felhangokat kell megszüntetni és ehhez kell a józanság, a lehetőleg legegységesebb nézőpont, amelyből egyáltalán politikát lehet csinálni, mert a politika, amennyiben indulattal együtt működik, akkor a felhangokat erősíti, amennyiben józanésszel és bölcsességgel, akkor optimálisan működik. Lehet vele nemzetprogramot, stratégiát megvalósítani. Persze ezek a belátások nem nélkülözhetik a pesszimizmust, mert az jelenti, hogy pontosan tudjuk milyenek a korlátaink. Ahogy a görögök megfogalmazták a bölcsességet, vagy ahogy Arisztotelész beszélt a középről "úgy kell csinálni, ahogy jó"

Ez azért nagyon veszélyes dolog, hisz hány ember hivatkozik és hivatkozott a jóra, cselekedett a jó érdekében, itt valamiféle fogalomrekonstrukcióra lenne szükség, vagy nem is tudom.

Hát igen, az a baj, a jóval nagyon sokan visszaélnék és mindenféle célra kihasználnák.

Jó erre az a szó, hogy kihasználnák? Nem valamiféle öntudatlan állapot ez?

-Valamiképpen mindenkire ráfogható az öntudatlan állapot, de ez nem ment fel semmi alól... szóval itt akár az optimális szót is használhatom, mert itt kell lenni valamiféle erőnek, amely az egészet harmónizálja. Ezért lényeges amilyen kényes helyzetben vagyunk ma, hogy olyan erők kerekedjenek felül, ahol a józanság a döntő.

Van-e a józanságnak olyan sajátos energiája amely győzelemre viszi, képes-e rá alkatilag egyáltalán?

-Morális oldalról közelítem meg a kérdést. A morális töltés adja meg az energiát, ha vannak olyan emberek akik az életüket teszik rá, az életstratégiájukat fogalmazzák meg úgy, hogy ezt a problémát megoldják, akkor ők fogják ezt az energiátöltést belevinni ebbe a mozgásba, vagy ők adnak mozgást ennek az iránynak, alakításnak. A kérdés csak az, ebben az országban vannak-e olyan személyek, akik ilyen életstratégiával akarnak belépni az ország szervezésébe és irányításába. Itt alapvetően csak morális kérdéssről lehet a továbbiakban szó, mert ez ténykérdés, hogy vannak-e, mert nem tudjuk, ez elsőszándék, vagy második, hisz minden emberben benne van a saját egzisztenciális kifuttatásának a programja és amennyiben ezt furmányosan gondolja át, adhat neki morális formát. Az a baj, hogy a mai politikusokról ezt én nem látom, egyikről sem merném eldönteni, igen te becsületes vagy, jót akarsz.

Machiavelli óta egyáltalán el lehet e dönteni, hogy létezik becsületes politikus?

-Hát igen, de a probléma úgy néz ki, a politikusok többsége sem tudja értelmezni Machiavellit. Egyszerűen nem tudatosul benne az, hogy most ő politikus és nem moralizálhat, hanem spontán módon politizál, mert itt ebben a régióban a politika egyértelműen hatalmat, csak hatalmat és elsősorban hatalmat, annak minden egyes lehetőségével jelentett és nem jelentette a másikkal amit Machiavelli is nagyon kihangsúlyoz, hogy a hatalom az önmaga fentartásáért, áldozatokat is képes hozni, tehát egy állam fenmaradásának garanciáját látta a jó politikában és szerezte a jó politikában nincs morál, de itt a politikában nem valószínű, hogy csak azok az emberek kerülnek be, akik a nagy politikát így tudják csinálni.

Ebben az eltolódásban, a szelid emberek képesek-e még küzdeni?

Szerintem generációs problémáról van szó, melyben a leghangsúlyosabb Magyarországon, hogy a középgenerációban van-e erő és közöttük a jószándékúakban, hogy képesek-e ezt a dolgot megváltoztatni, mert én úgy érzem nektek fiataloknak van, de nem tudom lemérni, 15 év után ez milyen eredményt hozhat, mert nagyon sok a fertőzött generáció.

Én ebben sokkal pesszimistább vagyok, ha Tóth Erzsébet költőné példáját említem, ki nem ismer rá valahai ellenzéki barátaira, de elegek már a görögök is ehhez, "ha vezető leszel, megmondom ki vagy", akkor ez nem biztos, hogy csak szennyezés kérdése.

-Ebben igazat adok, de ez egy másik szempont és még mélyebb elemzést kíván nem is lehet egyértelműen kiértékelni csak erről az oldalról, de potenciálisan csak ebben a generációban látom a lehetőséget, hogy ti vagytok-e azok, az más kérdés.

Tanár úr, megérezné ön azt, ha valaki az lenne?

-Én azt hiszem, hogy meg. Ebben a világban erre azonban nem sokat adhatunk. Olyan megnyilatkozás mely adott esetben jelenthet valamit, de hát ez mit jelent azon kívül, hogy megéreznénk, ez attól még nem lesz ontológia valódi létezés.

Nem tanár úr, ez akkor is más, változtat, valamiféle lehetőség-zálog, amit minden pillanatban alapjában várunk is, mert a változás lehetősége számunkra az újabb kapuk, vagy titkok rejtésének lehetősége, akár talán a megoldásé a mindennapi megváltásunké, hisz ezért adtuk oda oly sokszor már a történelem során a lelkünket másoknak, kikről azt hittük, hogy ők azok.

-Csak tudod az a baj, ugyanakkor megjelenik bennem az a kép, hogy a megváltások kora lesz-e, mikor éppen széttöredezett minden. Tehát az, amit posztmodernnek szoktak titulálni - az a minden egész eltörött - után következhet-e az a fajta változás ami a nagy Ő-vel való szembesülést és annak a megjelenését hozza-e, hozhatja-e, túl azon, hogy én megérezném-e vagy sem. Szükségszerűen kell-e jönni egy ilyennek, mert elvonatkoztatva, a szlovákok, a románok is ugyanúgy várják.

Ez egy tipikus emberi betegség, ha már másnak nincs, akkor nyugodjunk bele, hogy nekünk sem lehet, mert egyáltalán a világon senkinek sincs. Önkéntelenül Nietzsche utolsó jegyzettöredékei jutnak eszembe: "ha nem változtatjuk Isten halálát nagyszabású lemondássá és folyamatos győzelemmé önmagunk felett, akkor viselnünk kell a veszteséget". Viseljük akkor?

-A veszteséget viselni sokféleképpen lehet, mindannyian viseljük a veszteséget, az is aki most nagykanállal eszik és álomautókon jár, meg bizonyos értelemben mi is, és azt sem tudom igazán, melyikünk viseli jobban abban az értelemben, ahogyan Nietzsche gondolkodott, mert ezen a ponton lenne a megérthetőbb. Itt mi nem olyan gondokról beszélünk - bár ide-oda ingadozik ez a beszélgetés - ami nem ezt a csomópontot érinti inkább, tehát itt a két dolgot el kéne választani, mégis eleve egyértelműen viseli, azzal a belátással, hogy elmegyek és megnézek egy csodálatos templomot, ugyanakkor van csodálatom és hányingerem is, és evvel nagyon nehéz együttélni. Tudom az ember ezt azért készítette, hogy Istenné emelje magát és közben százezreket pusztított el és alacsonyította le magát, mégsem vált Istenné, végtelenné, ez valójában a mai kor érzése, hogy nem érdemes már nagyot csinálni.

Igen, én a mi régióink politikai problémáit felnagyítottam és kivetítettem egy világképpé, így merülhetett fel Isten kérdése. Akkor beszélhetünk-e a filozófiában Isten kérdéséről vagy Biblia és egyház Isteneről, vagy csak a logika szükségszerűsége?

-Ebben egy Heidegger féle választ tudok adni, ami egyértelmű valójában. Szerintem már Kant után és az újkori gondolkodás után egyértelművé vált, hogy a görögség a meg nem nyilatkozó Istent fogalmazta meg a szubsztanciában, a keresztény bölcsélet pedig a megnyilatkozó Istent vizsgálta és kérdezte, ami azt jelenti, hogy valójában az Isten és ember közti kommunikáció racionális lehetőségét indította el, vagy villantotta fel. Most véleményem szerint a keresztény bölcsélet sem volt más, mint Arisztotelész "első" filozófiának nevezett és ahogy a teológia bölcsélet fogalmazta meg egy másik módon és elfogadta a lehetőségét, ez a két út - bár a görög megszakadt - de mégis folytatásban jutott el az újkori gondolkodásba összekapcsolódva, hogy Istenre racionális módon nem kérdezhetünk rá. Illetve megtehetjük, de csak emberit kérdezhetünk, nyilvánvalóan ebből adódik, hogy ennek csak emberi válasz felelhet meg, tehát ily módon a filozófia lehetőségei behatároltak. A filozófia nem foglalkozhat Istennel - úgy tűnik - csak logikailag, szükségszerűségként ezért kell megtartani és nem csak megtartani, hanem segíteni is mert a kérdések sorából nem kerülhet le, de beláthatja, hogy a lehetőségei korlátozottak, ezért marad meg a vallás és a művészet. A filozófia két ösvényen halad, ez a hermeneutika és az antropológia, de mindkettő az emberhez vezet, és megadja azokat a lehetőségeket amelyek a természethez, a valláson a művészetten keresztül a természet felettihez is elmutatnak, tehát más a fölállás, de a matematika, a fizika, a biológia, önmagukban semmit sem érnek, csak egy kis ösvények melyek az emberhez kapcsolhatók és csak is az ember szempontjából érdekes és lényeges, de semmitmondóak, mert a matematika nem tud matematikailag a matematikáról beszélni, tehát önmagában semmi értelme.

Nagyon sok matematikust magára szabdit ezzel a kijelentésével,nem?

-Van-e magas művész és művészet általában?Tehát ez vonatkozik a szellemiség bármely területére is.Elindult egy gondolkodás,amely bizonyos szituációknak köszönhetően úgy néz ki,hogy van.Wajda mondta erre: -
-ma már nem hiszem,hogy van magasabb művészet,van magasabb gondolkodás,a posztmodern az ebből való kitörés lehetőségét adja meg.-Az emberek általában véve lusták,közhelyszerűen gondolkodnak és általános elvárások dominálnak a viselkedésükben,gondolkodásmódjukban.Könnyű ezt a formulát felvenni,kedvez a lustaságuknak,nagy energia kell ahhoz hogy ezt a lustaságot áttörjék,illetve,hogy legyenek elég bátrak felszabatítani magukban a géniuszt.Ekkor nem azt mondom,megítélem őket,csak azt,hogy ők lusták maradtak,vagy pedig továbbléptek arról a pontról.Ez egy nagyon érdekes dolog,ha visszafele értékelünk,mert nagyon sokan hajlamosak a külső környezetet is vád alá helyezni,pedig ez nem elég válasz arra,hogy ki győzi le a lustaságát és ki szabadítja fel magában az energiákat,mert a szabadság és determináció dilemmájában végső választ erre nem lehet adni.Én paraszt,kisiparos,parádéskocsis,és még ki tudja kiknek az unokája vagyok,de lehet,ha nincs az előző politikai rendszer,akkor én ma cipőt foltozom.

Értem önt,tanár úr,de a Tao-ban van egy sor,hogy ez az út rokontalan.

-Igen,de akkor sem tudom a determinációt megkerülni.Azért mert annak születtem,hogy ne legyek az?

Felmerült a művészet kérdése.A filozófia nagy jelentőséget tulajdonít az Én-nek,a művészet pedig ennek elhagyására törekszik,mégis előszeretettel hivatkozik a művészetre.

-Épp a mai filozófia,Kant óta Hegelen,Kierkegaardon keresztül az Én feloldásával,a szubjektum és az objektum kettéválasztásával próbálkozik.A művészet egyszerűen,mintha erről nem vett volna tudomást,talán ezért járt a művészet egy mai álláspont szerint,a helyesebb úton mindvégig,de ez nem akar igazán értékitélet lenni,sem pedig értékelés.hogy miért került ebbe a bűnbe a filozófia és a művészet pedig nem,de nagyon érdekes,hogy épp azért,mert annyira degradálta a művészet szerepét,hogy az utánczás utánczása és ebből nőtt ki magát az európai művészet,hogy nem követte el azt a hibát,mit a Platon utáni filozófia végig elkövetett.

A művészet akkor túléli a filozófiát,vagy csak egyes filozófust?

-Mig beszéd lesz,addig a filozófiát nem lehet túlélni,talán ha elhallgatunk és csak mutogatunk,vagy zenélünk,akkor,de ezt nem tudom elképzelni.

Nem elképzelhető az,hogy az igazi legmagasabb filozófia amit az öregek élnek át,a hallgatás,vagy ahogy a művészetben találkozunk vele az "oroszok csendje"

-Láttál te már olyan gyereket,aki mindvégig hallgatott,mig a padon ült.Mert az öreg orosz nem az ember és te sem vagy AZ EMBER,hanem a gyermek,a felnőt, az öreg,a nő,mind az.Ha úgy születnénk,hogy százévesek vagyunk és bölcssek,akkor igen.

Pilinszky szerint,a művész öregként születik és gyermekként hal meg.

-Az igazi filozófus az művész,az igazi művész az filozófus.A kettő ugyanaz,csak az eszköz más.Meg még nem tudom,hogy mi,mert másképp mutatkozik,csak azt tudom,sok filozófus van ki nem az,és sok művész ki szintén nem az.Ha azt a párat amit ki sikerülne szűrnünk,egy csokorba kötnénk,nem lehetne őket megkülönböztetni.

Akkor itt felmerül egy fontos kérdés,a tévedés.Ez akkor ugyanúgy fenáll a gondolkodás művészeinél is,mint egy átlagembernél?Célzom itt Lukácsra,ki megtagadta fiatalkori műveit,vagy Heideggerre,ki felvonult a korai SS demonstrációin.

-Nekem meggyőződésöm,ezek az emberek rögtön rájönnek a tévedéseikre,de végigcsinálják azt amit elkezdtek.Ezt úgy kell elképzelni,hogy megtervezem egy tárgy rajzát és tudom már az elején,hogy ez a kutyanak

sem kell, esetleg a részeiből valami, de arra nem fogják tudni alkalmazni amire én gondolok, mert már én is beláttam, hogy ez arra használatatlan.

De Heidegger felismerte, Lukács pedig nem, hogy tévedett.

-Itt az a kérdés, hogy mi a megnyilatkozás, mert ha igazi filozófus akkor belátja, a gondolkodási folyamat egy pontján belátja a tévedését, hogy az élet túllépett rajta és a valóság túl nehéz a gondolatnak, az pedig már más kérdés, abban a politikai helyzetben bevalja-e ezt, nyílt színen. Az már egy morális felállás, ezt a szerepet, hogyan játssza el valaki. Szerintem a művészi attitűd jobban kedvez ennek, a különlegességgel, a félrevonultsággal, az őrültséggel, a meg nem értettséggel, mint a filozófusé, főleg ahogyan haladunk ebben a korban. Mikor a filozófusok megpróbáltak világi emberek lenni, társadalmi, közösségi életet élni, ők sokkal inkább belátták egy-két esettől eltekintve, hogy csak a haláluk után lesz ebből valami.

Akkor mennyire hihetünk a filozófiának?

-Wittgenstein írt egy könyvet a bizonyosságról, amennyiben az emberi életben, az emberi szellemben nincs bizonyosság, úgy egyetlen filozófiában sincs. Próbálkozásaink legmélyebb szintjét jelentik a filozófiák, tehát ha nem jutunk el a filozófiai gondolkodás mélységéig és erre készítésünk van, akkor nem adjuk meg az első lépéseket sem, mert végső bizonyosságot a filozófiától nem kaphatunk.

Kaphatunk-e egyáltalán végső bizonyosságot?

-Nem.

Akkor hitetlenek vagyunk, hisz a bizonyosság jelent valamiféle hitet?

-Én erről a dologról egészen másként gondolkodom. Nem is várom most ezt a végső bizonyosságot, az életem utolsó pillanatában szeretném megélni, hogy visszatekintve tudjam értelmezni. Addig semmi bizonyosat nem mondhatok, csak azt az érzést, véleményt, hogy jófelé törekszem és ezt nevezhetjük hitnek is. Azt mondom, hiszek. Hiszem, hogy van az út, melyen járok.

Mennyiben igazságos ez így, szerintem az élet attól tökéletes, hogy nem szelektál és a végső bizonyosság mindenkinek kijár, bármilyen utat is járt végig.

-Igen, de nem tudom a mások lelkiismeretét.

Szofisztika?

Prológus?

Oly sok "kérdésem" lenne...?
Érdekel Titeket?

Tractatus?

Tegyük fel, hogy Ti kérdeztek..., vagy ne tegyük fel?
Egyáltalán ezt a kérdést fel tehetjük-e?

Már e kérdés is kérdés?

A kérdést kérdezni kellene, és én kérdezzem?

Én kérdezzem, hogy kérdeztek-e?

Talán az a kérdés, hogy a kérdés a kérdés?

Amikor megkérdezem, hogy kérdeztek-e, akkor én a
kérdést kérdezem?

Én magam vagyok a kérdés?

Ez a kérdés? Ez kérdés?

Én kiátus vagyok? Én éhes vagyok?

Én egy önmagát faló kérdéses kérdés vagyok?

Ti nem vagytok éhesek?

Talán éhség-sztrájkot folytattok?

Megkérdezhetem, hogy miért?

Hát mégis én kérdezek? Ezt legutóbb megkérdeztek?

Tegyük fel, hogy kérdeztek..., vagy ne tegyük fel?

Epilógus?

Amikor én kérdezek Tőletek, akkor Ti kérdeztek tőlem,
mert a "kérdést" kérdezem és a "kérdés" az én kérdésem,
a Ti "kérdéseitek"?

Én és Ti ugyanazok vagyunk?

Miért szakadtunk mi szét ennyire?

Fel tudjátok-fel tudjuk tenni most ezt a kérdést?

Hát ez a kérdés?

Érdekel Titeket?

Ez kérdés?

Kérdés!

ALKOTÁRS

A Satu mellett van egy galéria.
Ez az Alkotárs Művészeti Egyesület galériája.
Néhány hónapja még hangos volt, kiállításokat rendeztek,
nyaranta pedig képzőművészeti táborokat. Most zárva vannak
a kapuk.

Az Alkotárs-csoport 1981-ben született. Autodidakta mű-
vészeket csoportosított, fotósokat, grafikusokat, zománc-
sokat, fafaragókat. Vidéki nagyvárosok neves kiállítói vol-
tak ők /Csobor Sándor, Fekete József, Nagy Ferenc/. Ez a
csoport készítette a szigeti játszótér fajátékait is. Azóta
senki sem törődik a játékok karbantartásával.

1988-ban Alkotárs Művészeti Egyesület néven éledt újjá.
Az új alapítók számotokra is ismerős emberek: Várszegi
Tibor, Máté György, Palkó Tibor, Bangócs Gábor, de Krupa
Sándor és Bálint Zsolt is köztük volt. De említhetném
Bukta Imrét, Csobor Sándor, Csurgai Ferenc nevét is, akik
európai híre festő-és szobrászművészek.
Ők rendezték meg a StArt /szent művészet/ névre keresztelt
Művészeti Találkozót is.
Tavaly nyártól pedig nemzetközi képzővészeti tábort ren-
deznek. Mindezek székhelye a galéria volt.

Igen, csak volt. A város kevés támogatást szánt a ga-
lériának. Ismét elkezdett potyogni a vakolat a volt MSZMP
pincéjéről.

Üllői úti FUCK

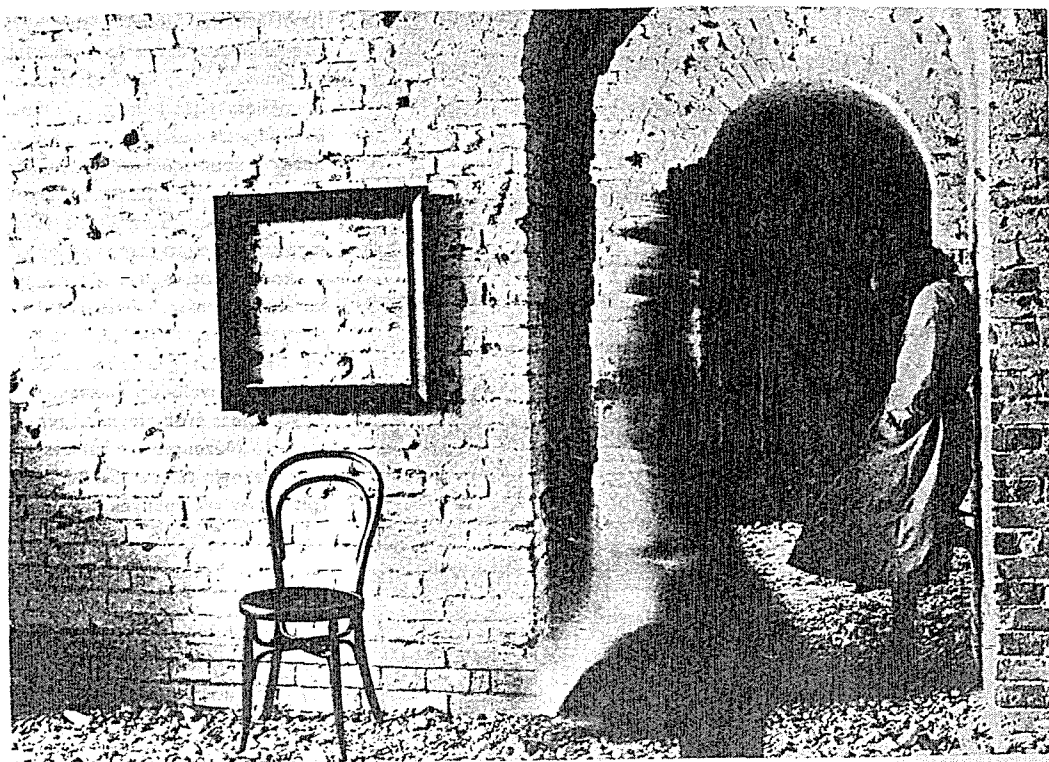
November

Mintha kormos üvegen át néznéd
oly morccá vénült a tükrösre kopott,
arca menekülő felhőktől zajló
nem kimélve basa holdja kényét.

De itt lenn, csak a ruha változott
lépteimbe ugyanaz a szél piszkít,
igaz most kissé csip ahogy megérint
akár egy csók, koccan a sóhajon.

Kintrekedt a csend is a magányon
viaszkeresztben szenvedő fénybe bújt,
hogy erőt merítsen honnan elindult,
a távolon túl nyiló világból.

Mert neked is csak erőd az esély
meglelni a tettbe szorult kiutat,
nézd akár egy feléd úszó hattyúdai
már mozdul s nyilik előtted a tél.

Az új jellegű tőkés átalakulás korában Jászberény fejlődése először lelassult, megállt, majd negatív tendenciát mutatott. A megye 1876-os kialakulásakor még a legnépesebb városok közé sorolható, - lakosságának száma Szolnokét is meghaladja - de a századfordulón már csak korábbi jelentőségének töredékét tudja megőrizni.

Jászberény és a Jászság lakossága nem tudja adoptálni a tőkés viszonyokat és így ezek a települések a fejlődésben elmaradnak más dinamikus növekvő településsel szemben.

Jászberény ipara az egész tárgyalt időszak alatt megőrzi kiserőipari jellegét és háziipari mivoltán nem nő túl a második világháború végéig.

Az igen kevés ipari üzem miatt a források száma is korlátozott. Inkább utalás szerű feljegyzéseket lehet találni Lépes Erzsébet: Az ipari fejlődés előrehaladása Jászberényben a XIX.sz.második feléről napjainkig című munkájában az egyes üzemekre. Az 1927-es és 1935-ös összeírás is igen kevés adatot tud rendelkezésre bocsátani.

Jászberény ipari üzei

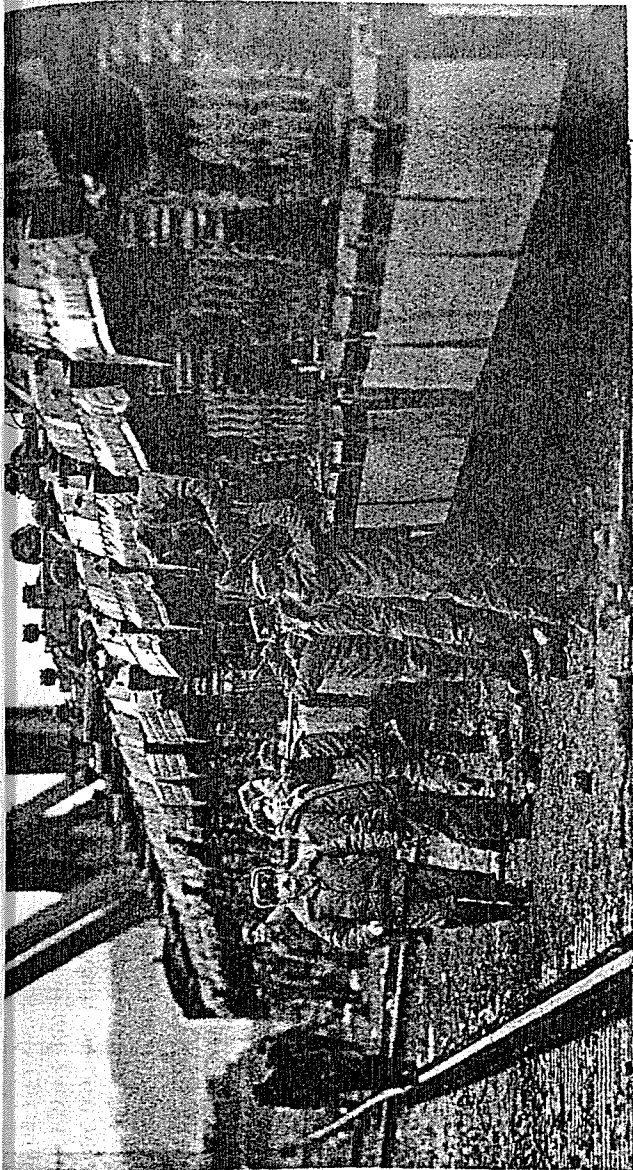
1872-ben jön létre első gőzmalma két kőjarral. A tulajdonos Ferencsy János

1906-ban korszerűsítés keretén belül 120 HP "láng" gőzgépre cseréli erőgépét. 10 fővel dolgozott. / 3 /

Azért ilyen későre tolódik az első gőzmalom alapítása ezen fontos gabonatermő vidéken mert a város a vizimalmok jó jövedelmezősége miatt - azok védelmében - gátolta a gőzmalom - alapításokat.

A vasuti közlekedésbe igen hamar bekapcsolódik a város. 1868. május 25-én nyitják meg a Szolnok - Jászberény - Hatvan vonalat, de a közlekedés lehetősége még kevésnek mutatkozott az ipari vállalkozások fejlődésében. A vasutépítés lelassul és nem tölt be tőkekoncentráló szerepet.

1876-tól Jászberény, a hajdan virágzó jászkerületek központja, rendezett tanácsú város rangjára süllyedt. A vármegye székhelye Szolnok lesz. Jászberény a fejlődésbeni megtorpanását, a jelentőségének csökkenését és háttérbe szorulását a vármegye rossz kialakítására és Szolnok város túlzott központosítására próbálta hárítani. A megyeszékhely centralizáló és Jászberény egyenjogúsító törekvéseinek összeütközése az 1885. febr. 5-i Pesti Naplóban is említést kapott.

Elfogltság nélkül mégis az mondható, hogy a jövő Szolnokot igazolta. A Jászság és Jászberény fejlődési visszamaradása a helyi viszonyokban gyökereztek. Az a kevés földbirtokos, aki bér munkással műveltette földjét az iparosodás ellen tört lándzsát, mert a tőkés mezőgazdaság fejlett technikai színvonala helyett az olcsó bér munkát alkalmazta és az iparban az olcsó munkaerő ellenségét látta. Fölmerült a városi közgyűléseken cukorgyár és fűrészüzem létrehozása, de a tőkehiány és a sajátos gazdasági tényezők megvetozták az elképzeléseket.

1902-ben több kisebb téglagyár után megépült Elefánthy Sándor téglagyára. A telep kb. a Tanítóképző Főiskola helyén épülhetett és iparvágány kötötte össze a vasutállomással. A Főiskola mögött volt egy tó, ez az agyaggödör biztosította a nyersanyagot a téglagyártáshoz.

1885-ben jött létre az az eredetileg gőz, később villanymalom / 1905-ben villamosították / melyet Fecske János molnár alapított. Ennek a malomnak az az érdekessége, hogy 1932-ig amíg a város a Hungária Villamossági RT. távvezetékére nem kapcsolódott, biztosította a város villanyáram szükségletét. Az, hogy viszonylag korán önálló villanyteleppel rendelkezett a város, nem az ipari szükségleteit, hanem a kulturális tradíciót szolgálta. A Fecske - féle malom 160 LE gőzgéppel és 35 fővel dolgozott. / 4 / Az első világháború előtt Jászberénynek egyik 20-nál több munkást alkalmazó üze me, az 1909-10-ben a Jászsági Hitel - Intézet RT. támogatásával alapított Jászberényi Mészhomok Téglagyár. Az üzem 32 fővel dolgozott és iparvágány kötötte össze a vasutállomással.

A századforduló után bekövetkező hanyatlások tönkretették az Elefánthy téglagyarat.

A gyár 1912-ben már nem termelt, az első világháború után pedig lebontották.

A két világháború között létrejött jelentősebb üzemek közé tartozik az 1920-as években alapított Neuberger - cég, mely asztalos kisipari üzemeket fogott össze kb. 20-30 fős munkáslétszámmal. 1922-ben Csordás István János alapít lakatos és sodronyfonat-műhelyt. 3 HP-s benzinnel üzemelteti gépeit.

1923-ban hozza létre vállalkozását Surák János bőrgyáros. 16 HP-s benzinnel üzemelteti gépeit.

Szintén ez évben jön létre egy ruházati szövetkezeti üzem, de fél év után megszűnik. / 5 /

1930-as években tett szert országos hírnévre Danca János szücs-mester üze me. Gépi és kb. 30-40 fős kézi erővel is dolgoztatott. Munkái párizsi és new-yorki kiállításokon is szerepeltek, sőt első díjakat is nyertek.

A háborús konjunktúra keltette életre 1940-ben Marton Lajos katonai megrendelésekre dolgozó konzervgyárát. Paprika, paradicsom, káposzta konzerveket szállított hatalmas faládákban a hadsereg részére.

A front Jászberényt 1944. november 15-én érte el. A második világháború után az újjáépítés megindult, de a kapitalista viszonyok nem térhetek már vissza a gazdasági életbe.

Utilapu
No-Pass-Old-At

A nyelv legtökéletesebb alkalmazása se tudja kifejezni önmagában a teljes igazságot, viszont a megélt igazság birtokában a legszegényebb dadogás is elegendő a valóság és az igazság közvetítésére"

Simone Weil

Mely természeténél fogva mindenkinek kijár egyszer. Mikor ki köti fel magának, függ az alaptermészetétől, a környezeti hatásoktól, (lásd: K.K.Európa) na és persze, hogy hányan vannak. Igazából a lényeknek ez a lényegtelen oldala, hisz épp elég annyian, hogy hősünket ledöntsék, míg a lábára nem kötik azt a bizonyos laput. (A hős jelző indokolt. Mert ezen téridő kombi-nációban, jelentős két sarkalatos tulajdonság, a harácsolás és a heroizmus. Lásd: Hankiss - bár most inkább ne lásd-non actuell.)

Ugy döntöttem nem várom meg, felkötöm magam-nak. Valahogy aképpen mint egy siléctet-ha már közeleg, hogy inspiráljon-lassan úgyis csak a felidézés és a padlószőnyegkesiklás marad.

Az előrejelzések is ezt igazolják, hogy azon bizonyos lyuk miatt, hazánk lassan a mediterrán jelleget fogja felvenni speciális effektekkel-szegény Balcsi és a novemberi utószezon-szóval eddig is felnéztem az égre, mostanság egyre gyakrabban, meg persze a kíváncsiság is, ugyan látom-e, de nem jött össze. Idáig lik nélkül is fel lehetett jutni az égi helytartóságha, konklusio: Tehát nem ezért alakult. Talán szálszakadás a teremtés fejkendőjén és szegény öreg Isten itt eshetett ki valahol-hát ez egy kicsit több mint Balaton -de személy szerint nem hiszem. Inkább az ő utilapuja a mi talpunkra, ha már ilyen rendesen fejre álltunk neki.

Mondom felkötöm és megkeresem, ugyan hová és miért nem sikerült senkinek sem elkapnia? De létéből kifolyólag (de facto, de facto...) a világ akarja-e, hogy a vállamra vegyem, ha idáig sem volt lelkiismerete, most miért volna, hisz súly nélkül csak a semmi született.

Na, azért indulok, csak úgy öncélúan, mert nekem elegendő van a világból, abból, hogy ilyformán alig lehetek magyar és közös megegyezéssel nekik is elégük van belőlem. Előtte megmosom arcomat a trikolorbalzsamos csapvízből, jó erősen szárazra törölöm a ráncokat, nehogy kiütéseket okozzon és indulok.

Hirtelen olyanná vált a pillanat, mintha a földelés előtt rehabilitáltak volna, és e nagy szerencse hajnalán azért egy kissé bizonytalanul teszem meg az első lépéseket a következő földelésig. (lásd: tottyogás) Mert egyszerűen fogalmam sincs hova menjek! Bolygónk szerves része minden ország, együtt lóg ki az egész a sorból-szóval E.T.marad a hűtőben-de persze nekik sincs hova száműzniük engem. Valamelyikünk mindenképpen veleszületett rendellenes.

Nincs hova mennünk.

Lényem oktanul fenséges, változtat, összefüggések után kutat és csak a lényeg marad; bármerre tér le utunk, a torkolat végtüzenél találkozunk.

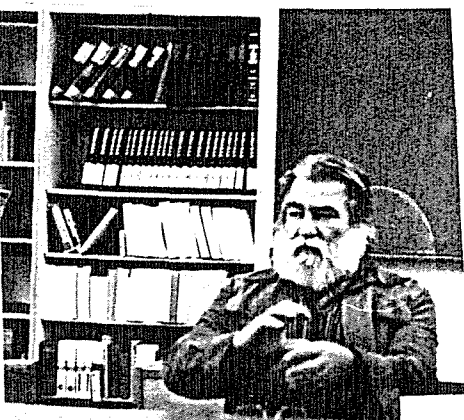
Már évek óta a felüljáró alatt járok el, földes, gyeper az út, bicikli széles, de mégis rövidebb, egyszerűbb, természetesebb, józanaszűbb, míg megmászni egy általunk megerőszkolt világ fullánkját.

Egyszer meg lehetne próbálni a tiszta pillanat szívcsókjárt - ahogy mondanád Uram-amiért érdemes volt megszületni, a felismerés szálkában is megelevenedő elvehetetlen csodájáért, a rálátás lehetőségéért a pipafüstnyi pillanatért-ugye Géza bácsi-csak úgy beiskolázni a kivégzőket, megtanítani biciklizni Budapestet és verset írni a kört, csak úgy egyszerűen, Adorno után szabadon. A surranó küllők soha nem háklisak, a csendet bizton kultiválja az öregúr és talán vár majd az esővel is míg hazaér a család. De ha nem, nem, milyen rossz úgy halni, hogy nem voltál esővízes. Bármily rosszak vagyunk és maradunk, bármily felelőtlenek is, ott hol csak felelőségünk lehet, mégis minden pillanatban várunk, készülődünk, hátha megváltozik életünk, mert remélni mindenki mer, s tán legjobban a legérdemtelenebb, mert a minél érdekesebb belenyugvóbb, pedig egyedül te Homo-ka, vagy a függő, a tényező és az egyedüli változatlan változtathatás. Meg kellene tanulnunk remény nélkül élni. Mert ez az utilapu dolog végleg befellegzett, nincs generáció, nincs probléma, csak bokáig érés van és emberhez méltó gond van. De már oldhatatlan a kötés.

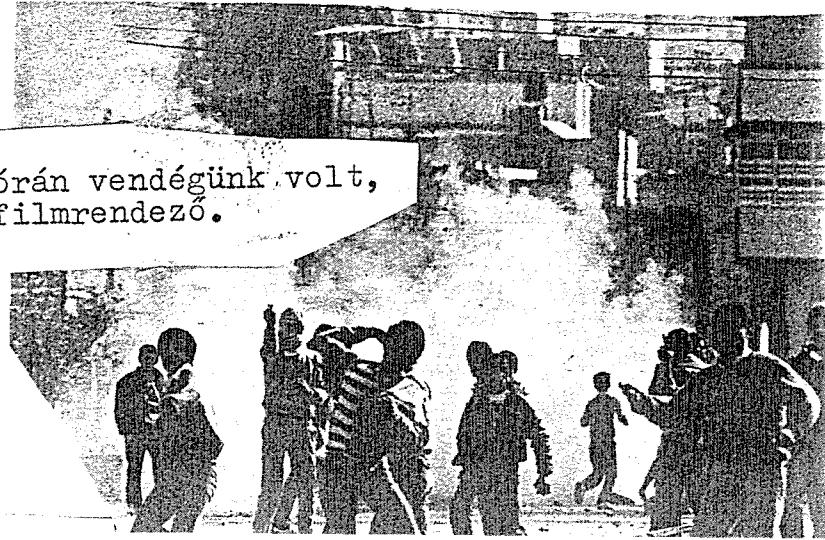
Megköttetett.

Talán már régen, talán már most. Lehet akkor kezdődött, mikor a társadalom felráz a méltázásból, hogy visszajöjj egy beteg világ irígykedő kebelére. Majd egy régebben végzett visszatér (lásd: ámulás) és kijelenti ez az iskola embertelenné vált. /Üzenet egykori 92.1

PILLANA TKÉP

Egy iskolai órán vendégünk volt, Sára Sándor filmrendező.

Majd a generáció, alias titán és Urigéra, beleegyezik, és olvasottságától kitellően nem mérlegel, lázad(lásd:nyavaigás)mert jár neki "igy szoktuk meg"(1 hallgatótól) mégha nem is érdekli, és az a szegény nettreborotvált übernémet eljön ide, egy héten át hajlandó az érdektelenségnek mesélni irodalmáról még akkor is -már megint péntek-mire egyetlen egy szempár marad vele kettesben, azt inkább hihetően:szánalomból. Aztán volt egy kultúrantropológus (lásd:Pethő Dr.) majd egy irodalomfakt meg egy..nem sorolom,sorolja a Soros.Nincs Remedium.

Na, most hova menjek?(jelentem anyukát már kinőttem). Sajnálom, hogy elmegy így melletted a történelem!

Ez az izé elcsábult egyszerűsége ördögétől, már Faust bácsi is szégyenkezik a vizes lepedő miatt,- ezt azért mégse kellett volna-hisz mit mondjanak az állatok(lásd:Bata B.)hiszen szegény szűnyög is mindig hazatérne anyuhoz, ha nem volna az a hülye részegítő lámpafény, meg ha elefántinak is szólnának azügyben,hogy hiányzik a nagykönyvből a csapda szó,- mert tudod fánika van az a néhány párizsi liba, és hát tudod itt a divat mondja meg hogy ki vagy.

Mauglihoz azért mégis csak túl érett vagyok. Szóval maradok, hisz amúgy is itt kaptam helyet. Törjük meg egymást, kérem!

Hejdu Gabor

Önemésztő

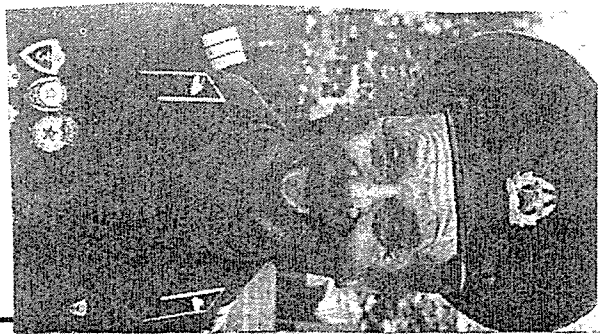
Csak azok élnek igazán,
kik az élet gőzkazánjából
inhalálnak.

Nem kiabálnak.

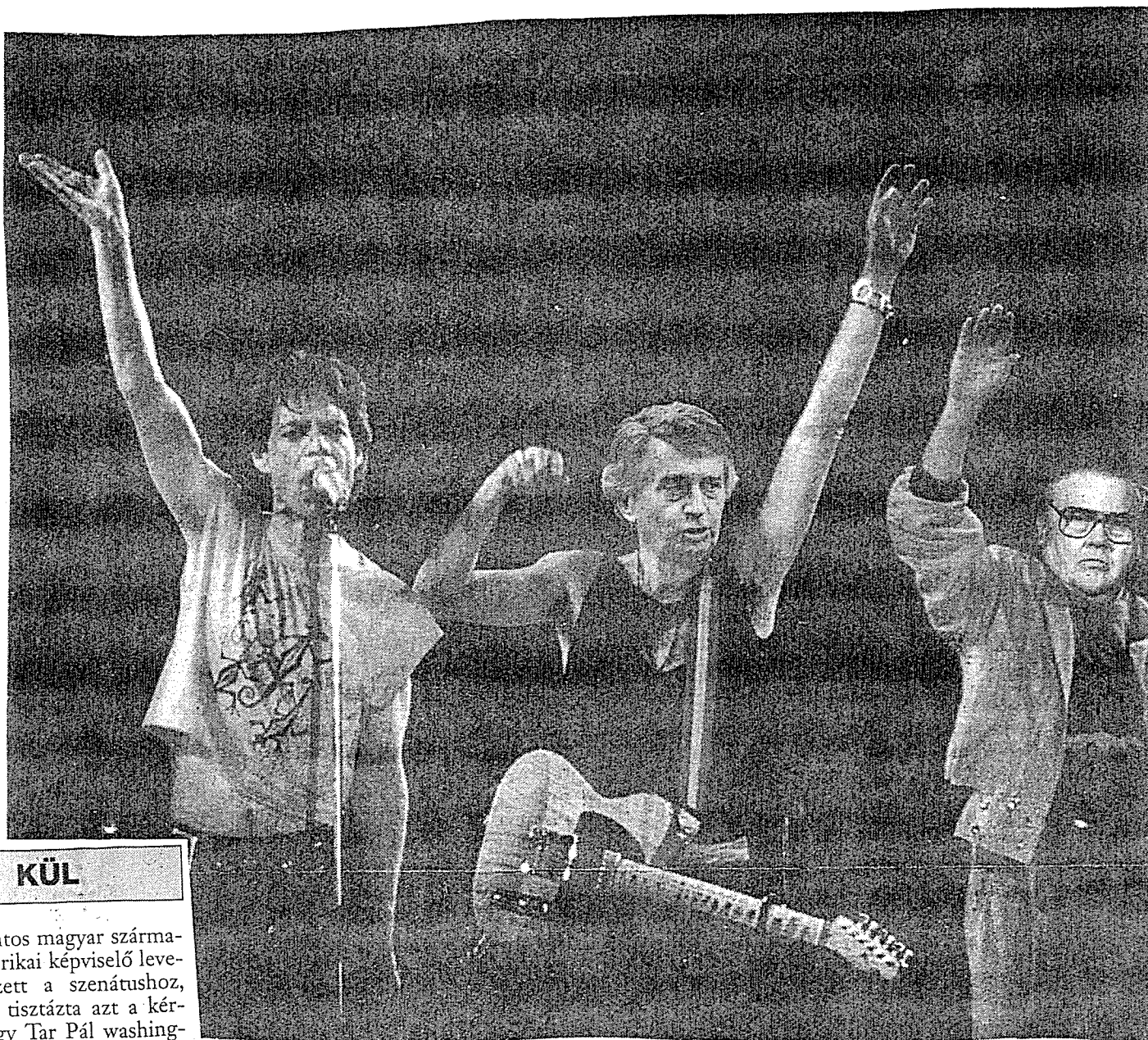
Szerelem ég bennük
mint örökmécsese a
kínhalálnak;

ahogy végzetem is csókol
mámort kutatva
a tőprengő délutánok
csutoralehelletének
pöcegödrében.

Mi történt A JÖVŐ HÉTEN?

MICK JAGGER BELEPETT AZ MDF-BE!

KÜL

om Lantos magyar származású amerikai képviselő levelet intézett a szenátushoz, amelyben tisztázta azt a kérdést, hogy Tar Pál washingtoni magyar nagykövet-nem képviseli egyik budapesti örféjű csoportot sem.

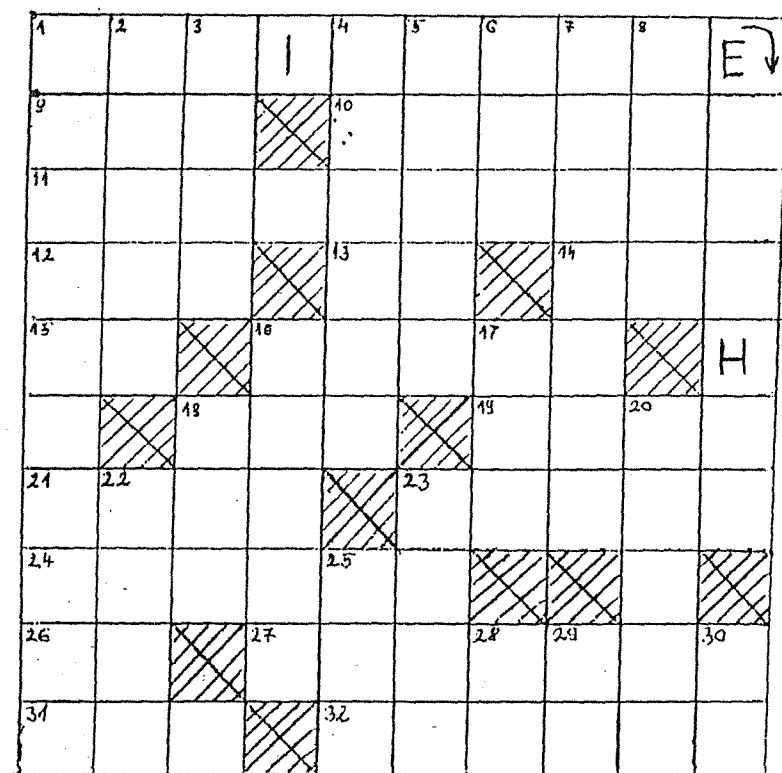
BEL

A Harmincszorosán a Lét-minimum Felett Élők Társasága 28 napja zabál a Gundelben, a Hiltonban és az ország további 17 pontján. Az

Lapzárta után érkezett: A kormányhoz közel álló popterisznnyak a Tótum-Faktumot felhatalmazták arra, hogy elsőként röpitse világgá a szenzációt: A Rolling Stones fantasztikus énekese-követve Boross Péter példáját-belépett az MDF-be. Képünk középcentrumában Antall József az MDF szólógitárosa, a jobbcentrumban Csurka István, basszgitár/most éppen otthon felejtette/ a balcentrumban a nemzeti Fibonolizmusra beillesztés Nicki

MIBEN HASONLIT A KOPORSÓ ÉS AZ ÖSZTÖNDIJ?

Válasz a rejtvényben!

VIZSZINTES

1. A válasz első része
9. Ankara páros betűi
10. Népdalokban is szereplő virág
11. Magnetofonfelvételt rosszul készít el
12. Egri sportegyesület
13. Utóirat, latinul, rövidítve
14. Erre a helyre
15. Eres!
16. Közterületünk
18. Finom tejtermék
19. Vajon izom?
21. Rita becézve
23. Ellátás /étellel/
24. Becézett férfinév
26. Nemzetközi mértékegységrendszer
27. A válasz második része
31. Talajművelő eszköz
32. Lusta, nemtörődöm

FÜGGŐLEGES

1. ... űrhajó/TV-sorozat/
2. Matematikus volt
3. Angol egyetem
4. ...mánia/beteges lopási hajlam
5. Csecsebecse, ékszer
6. Minden hőlégballonban van!
7. Költő
8. Szórend páratlan betűi
16.királyunk/uralkodó megszólítása
17. Nitrogén, hidrogén, oxigén
18. Itália kezdete!
20. Szálastakarmány
22. Szaporodik a hal
23. Étél/argó/
25. Kezdődik a kihagyás!
28. Maga
29. Kettős betű
30. Határrag

A helyes megfejtést beküldők közül a legszerencsésebb megkértszerezheti az ösztöndíját! /számológéppel/

Köszönet annak a kedves ismeretlennek, ki e két találó üzenettel megszánta éhesen áváló postaládánkat!

"Az ember igyekszik csak a maga dolgával törődni, önmaga lenni, senkit sem zavarni, s lám mi történik vele!...

Ha az ember megtagadja azokat az értékeket, amelyet egy csomó ember a magáénak vall, óhatatlanul megharagszanak rá. Ha felteszik az életüket valami baromságra és megpróbálod megértetni velük, hogy szerinted /hangsúlyozom, hogy csak te szerinted, az ő számukra nem/ az a dolog baromság, annak mindig komoly következményei lehetnek és lesznek is a számodra.

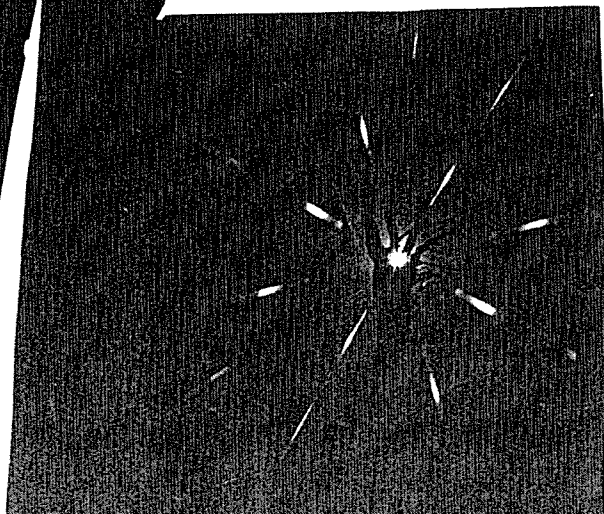
Tudniillik minél fontosabb nekik a dolog, annál inkább úgy veszik, mintha azt mondanád nekik, hogy semmit sem ér az életük.

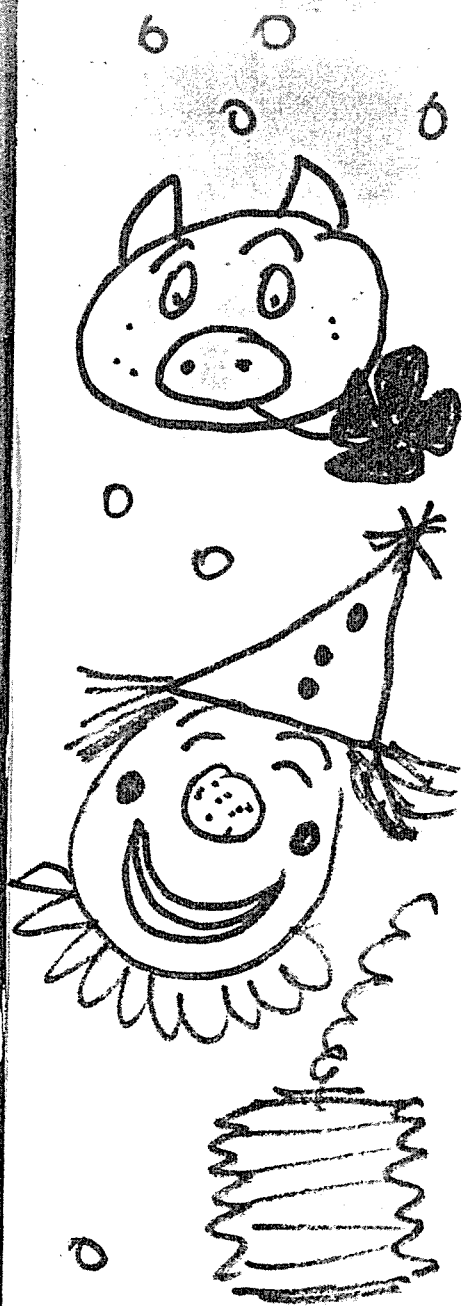
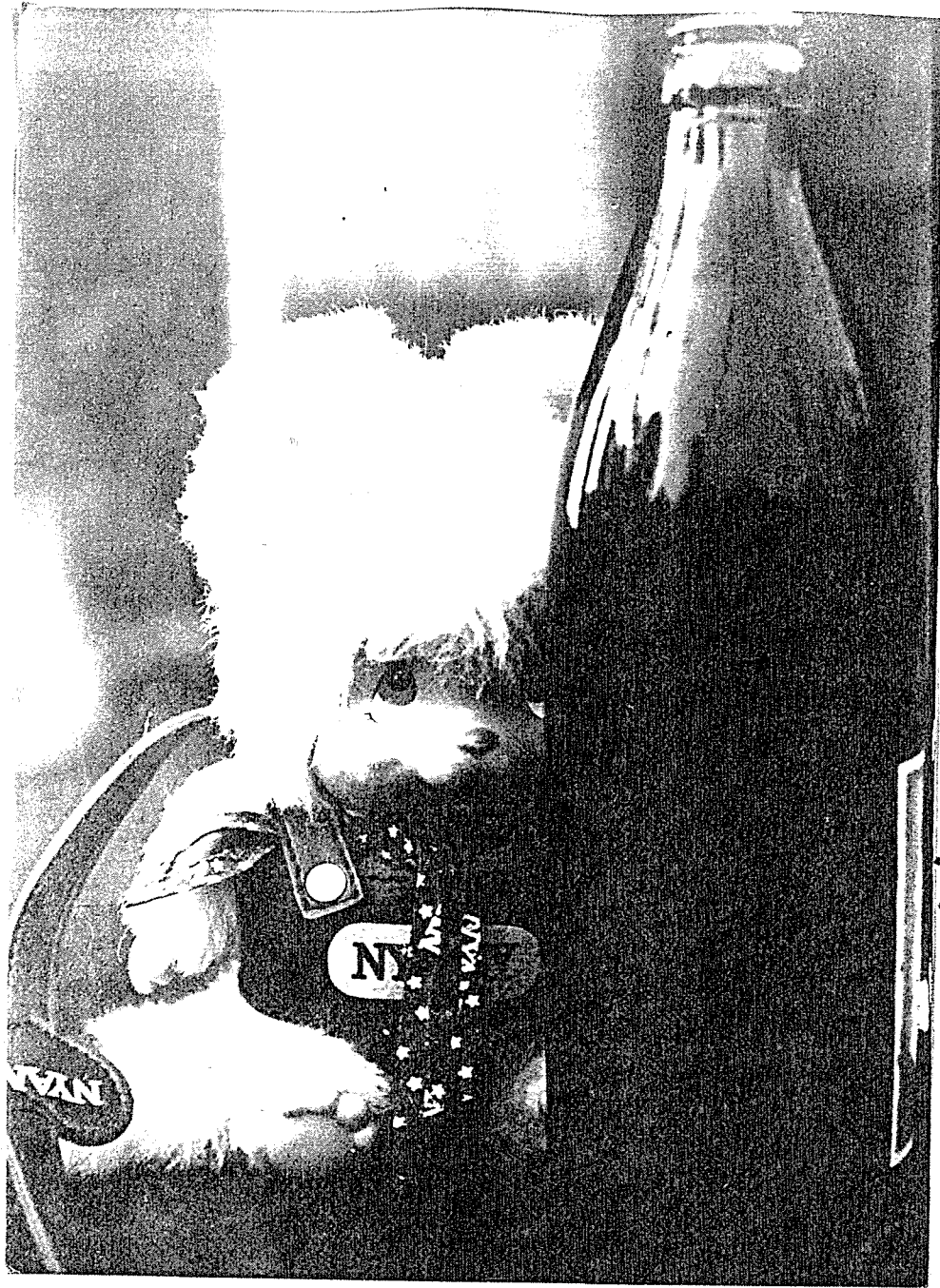
S ettől az emberek persze dühbe gurulnak, mert mindenki jobban szereti a semminél a valamit..."

"... A dilinóság egyúttal a hipster védekező iróniája is. Mivel csupa megválaszolatlan kérdéssel van teli és elszigeteltsége, határtalan fantáziája miatt nagymértékben különbözik mindenkitől... rengeteg ellenséggel versengéssel és gyűlölködéssel kell szembenéznie... elszigeteltsége mindig azzal fenyeget, hogy ellene fordul és csakugyan hülyévé teszi."

James Jones: Most és mindörökké

Norman Mailer: A fehér néger

В.У.Е.К.

